

از زردلان تا بحرین (دورود)

سارشناسی طایفه‌ی پیامنی

و ثوقی منش ، درویش عباس

پدیدآورنده: وثوقی منش ، درویش عباس ۱۳۳۴- عنوان : از زردلان تا بحرین
تکرار نام پدید آورنده و تالیف عباس وثوقی منش (معروف به درویش)
مشخصات نشر : خرم آباد : انتشارات ، خرم دژ ۱۳۹۴
مشخصات ظاهري : ۲۲۰ ص ، مصور،عکس ، جدول ، نمونه
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
موضوع : ایران ، طایفه پیامنی، تاریخ
موضوع : ایلات و عشایر استان ، ایران
موضوع : طایفه پیامنی ، آداب و رسوم و زندگی اجتماعی
رده کنگره : ۱۳۹۴ ۲ و ۹۷۱/۷
رده دیویی : ۹۷۹۷/ ۹۵۵
شماره مدرک : ۳۹۵۰۹۸۶

انتشارات خرم دژ

گردآوری و تالیف : درویش عباس وثوقی منش (درویش)

ناشر : انتشارات خرم دژ

ویراستاری: سمیع دالوند و ایرج پیامنی

لیتوگرافی :

چاپخانه:

بهاء: ۱۵۰۰۰

شمارگان : ۱۰۰۰

نوبت چاپ : زمستان ۱۳۹۴

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۴۰۵-۰-۱

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۸
مقدمه.....	۱۱
فصل اول نگاهی اجمالی به تاریخ جهان و ایران.....	۱۴
لرستان قبل از اسلام.....	۱۵
لرستان بعد از اسلام.....	۱۶
نگاهی بر تاریخ محام لرستان.....	۱۷
هویت چیست؟.....	۲۰
علت پراکندگی طایفه پیامانی؟.....	۲۰
تعریف ایل، طایفه، تیره و دودمان در زندگی روستایی و عشایری.....	۲۱
دودمان چیست؟.....	۲۲
نگاهی به زندگی ایلات کرد و علت مهاجرت باله و زوزلان به لرستان.....	۲۳
ماجرای شهادت سید جمال واعظ از طرفداران مشروط.....	۲۴
وجه تسمیه، ریشه یابی و نظریات نویسندگان.....	۲۶
تیره های مختلف طایفه پیامانی:.....	۲۸
چگونگی آشنایی کریم خان زند با طایفه باله خان (باله وندی) جد پیامانی ها.....	۲۹
جدول کلی شجره.....	۳۲
فصل دوم محدوده ی جغرافیای محل سکونت.....	۳۳
تعریف اکوتوریسم.....	۳۳
اشعار و حکایات مختلف همراه با معرفی عده ای از طایفه ی پیامانی.....	۳۷

- ۴۰.....ردیابی (بی کشی) چیست؟
- ۴۷.....مذهب، باورها و اعتقادات مذهبی
- ۴۹.....جمعیت و پراکندگی آن در نقاط مختلف
- ۵۰.....زبان و گویش
- ۵۲.....وسایل تدافعی و انواع آن در زندگی گذشته تا به حال
- ۵۳.....هنر و معماری در طایفه پیامنی
- ۵۴.....سوگ، ماتم، عزاء (پرس یا چمر)
- ۵۶.....مورهای به زیار کردن و لک، غلیظ که در مواقع مختلف می خواندند
- ۵۶.....سیر (شادی، عروسی)
- ۵۹.....مشک زنی همراه با نغمه های مخصوص
- ۶۰.....علی دوستی
- ۶۱.....چهل سرو (چهل بیت)
- ۶۱.....متل، بی بی، داستان و یارمانهای تخیلی
- ۶۳.....آداب و رسوم و مقیاس ها در حیطه ی زراعت
- ۶۴.....کیله هرو چیست ؟
- ۶۵.....چگونگی پخت نان و انواع آن در گذشته:
- ۶۷.....بازی و سرگرمی های قدیم
- ۶۹.....فصل سوم شهدا، جانبازان، ورزشکاران، هنرمندان، روحانیون و اشخاص علمی
- ۶۹.....هنر چیست و هنرمند کیست؟
- ۷۰.....شهدا و جانبازان طایفه پیامنی

۷۵	 ورزشکاران طایفه پیامنی (مردان طلایی پیامنی)
۸۱	 برادران روحانی طایفه پیامنی
۸۲	 جمعی از شخصیت‌های علمی و فرهنگی طایفه پیامنی
۱۰۳	 بعضی واژه‌های محلی (لکی، لری) مورد استفاده در این نگارش
۱۰۹	 نمایه سکونتگاه‌ها در گذشته و حال طایفه پیامنی
۱۱۱	 سفرهای حقیقاتی
۱۱۷	 فصل چهارم - جره نامه ها
۱۷۴	 فصل پنجم - تصاویر ، سخنرانی و کتاب نامه
۱۷۵	 تصاویری از دودمان‌ها و مختلف طایفه پیامنی
۲۰۲	 سخن پایان
۲۰۴	 کتاب نامه

پیشگفتار

بسم الله الرحمن الرحيم

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ (حجرات آیه سیزده)

ای مردم ما شما را از یک مرد و یک زن آفریده ایم و سپس شما را گروه گروه و دسته دسته قرار داده تا به آسانی یکدیگر را بشناسید، به درستی که بهترین شما نزد خدا باتقواترین شماست، همانا خداوند بر همه چیز تواناست .

پس قوم ، تیره ، ملیت ، جغرافیا ، ظواهر ، آداب و سنن کسی را مقامی نمی بخشد، تقوا بهترین گزینه مشترک اخلاق بشری است.

و نیاز به تعریف ، تمجید ندارد و گواه درستی این شناسه ادبیات جهان است که همه جا قدیسان و طاهران و - ربان - اوصاف مشابهی وصف شده اند.

لاکن باید به جد بدانیم که ادا ف از پژوهش های مختلف و نقل قول ها و سندیت بخشیدن به این گفتارها، قصد برتری بر بیستی طلبی ، خودستایی ، فخر فروشی و یا هر اقدام نادرست دیگری نیست .

ما به دنبال شناخت اجداد و نیاکان و نسب - در سرای ایران بزرگ هستیم که به ما عزت و افتخار و خیر دنیا و آخرت و حب ولای اهل بیت عصمت و طهارت (ع) و نبی اکرم (ص) را داده اند و خودمان را ذره ای از این کل غرور انگیز میدانیم . مداز کتب آسمانی، شریف ترین و مفیدترین کتاب ها زندگی نامه ها هستند. وظیفه ی زندگی نامه نویسی - شواراست. اگر حقیقت را بنویسد، مردم را می رنجاند و اگر دروغ بنویسد خدا را. "اندر موروا و ... صدی فرانسوی"

تفکرات هر قوم و یا دسته ای را باید در محل سکونتشان تجزیه و تحلیل کرد. باید افراد کوچ رو معمولاً دوستد ارسال، سوارکاری و ماجراجو هستند و همیشه در حرکت بوده یا به طوری بی قرارند. اما افراد روستانشین عاشق طبیعت اطراف، کشاورزی و پرورش طیور خانگی و تقریباً نیمه متمدن هستند و افراد شهرنشین دوستدار مدنیت، خواهان ترقی و تکامل در علوم مختلف زمان خود هستند و فرهنگ را سمبل مدنیت می دانند. این نظریه بزرگان علمی است ، که محیط اثر خاصی در ابعاد هوشی، باورهای مختلف، تکامل، ترس و اضطراب، زبان، رنگ پوست، شیوه های مبارزاتی اثرات خاص خود را دارد. به طور مثال در محیط هایی مانند اروپا و پایتخت اکثر کشورهای رو به رشد هر چه سطوح تحصیلات بالا می رود افراد عاقل تر، کامل تر

و نسبت به دیگر اقشار جامعه احساس مسئولیت دارند، وقتی یک فوق تخصص زیباترین اوقات زندگی‌اش را صرف تحصیل می‌کند یا یک مهندس مکتشف زحمات طاقت‌فرسایی در مسیر علم و دانش و آگاهی می‌کشد یا یک پروفیسور جامعه‌شناس دردهای یک جامعه‌ی بیمار را بررسی می‌نماید یا صدها عالم آگاه به مسائل مذهبی و فلسفی و برنامه‌ریزی که زحمات زیادی جهت ذخیره علم و دانش برای آگاهی مردم می‌کنند و به هموعان خود احساس مسئولیت بدون مرزبندی و حدود جغرافیایی می‌کنند همه حکایت از حس نوع‌دوستی و خدمات شایان به دیگر طبقات افراد بشر دارند.

دنیا در یک رستاخیز علمی وارد مرحله‌ی جدیدی از تکنولوژی و پیشرفت شده است، و تمامی کشورهای جهان در مقاطع علمی، هنری، ورزشی سعی می‌کنند قله‌ای را به نام خود فتح نمایند تا نام و نشان مملکتشان بدرخشد.

این خودباوری و رنگ دوراندیشی و بیداری عقلانی در کشور اسلامی ما دارد جای وسیعی برای خودنماز مهندسان، باید بر عزیزی که در مقاطع مختلف (علوم دینی، تجربی اعم از پزشکی و پیراپزشکی، مهندسی، کشف و استخراج علوم فلسفی و غیره) تلاش بی‌شائبه دارند ارج نهیم تا یک فرهنگ صحیح دنیا پسند به وجود آوریم و به دنبال به دست آوردن ثروت‌های بادآورده و خلاف شرع که در راه‌های نامشروع به دست می‌آیند، نباشیم و با تلاش مستمر و همگانی در پیشرفت علوم رمان و اکتشافات و علت‌ها و معلول‌ها شاهد پیروزی جوانان و نوجوانان کشور عزیز ایران باشیم کار تحقیقی پشتکار و همت می‌خواهد و علاقه وافر به سرزمین مادری و قوم و تبار است که انسان را قادر به قبول زحمات طاقت فرسا می‌کند.

شان و اعتبار هر قوم و ایل و تبار در گرو دانش‌اندوزی است. قومی که از گردونه تاریخ خارج می‌شود اول به دانش و فضیلت بی‌اعتنا می‌شود. ما نباید تلاش و ایثارگری فراوان می‌توانیم در عرصه‌ی هنر (نویسندگی، نقاشی) و صنعت و اکتشاف و استخراج دین خود را به میهن اسلامی ادا نماییم و در میان دیگر ایلات و اقوام حضوری پررنگ داشته باشیم. آرزوی من پیوسته کوشش و تلاش نسل جوان و نوجوان طایفه‌ی پیامنی همانند دیگر اقوام و هم‌شهریان در راه به ثمر رساندن اهداف استواری که سبب سربلندی ملتی می‌شوند هست. در برهه‌ای از زمان که دنیا بیش از هر روزگاری به‌سوی دانش و هنر گام برمی‌دارد، ما نیز در این بیداری جهانی می‌توانیم در عرصه‌های مختلف هنری جایگاهی ویژه داشته باشیم و به میراث گذشتگان و یادواره‌های نیاکان با نظریه علمی بنگریم تا بتوانیم ملت بزرگ ایران و سرزمینی پر

از رمز و راز (لرستان) را بهتر به دنیا معرفی نماییم. اقوام و طوایف زیادی در لرستان از گذشته‌های دور تا به حال که روند تکاملی و تمدنی تمام آداب و رسوم کهن را در خود بلعیده است زندگانی می‌کنند که هر کدام به نوعی دارای شاخص‌هایی در ابعاد مختلف فرهنگی، هنری، ورزشی و تکنیکی بوده‌اند. عده‌ای توانسته‌اند در قالب‌های ایلداری و یا هنری طوایف خود را معرفی نمایند پیشینه تاریخی خود را استحکام بخشند و عده‌ای نسبت به این گونه مسائل بی‌اهمیت می‌باشند. تاریخ سرگذشت گذشتگان و سکوی پرتابی به آینده هست. با توجه به تکامل و پیشرفت تکنیک هنوز یادگارهایی از گذشتگان در گوشه و کنار افکار ما خودنمایی می‌کند مانند «تأثیر قضا و قدر» و «تقدیر» و بدشأنی و ... ما نیز همانند دیگران باید جایگاه خود را بتجیم با علم و هنر مستحکم کنیم تا آلتی در دست دیگران نباشیم و دیگران با ملاحظه‌ی آن ما را به چشم اعتنا ننگرند همچنان که گذشتگان کوشیدند که برای ما احترام و آبرویی فراهم کنند. جود ما سیهون کوشش آن بزرگواران است. مؤلف

مقدمه

از زردلان تا بحرین (دو رود)

عصر ارتباطات به‌عنوان مرحله‌ی جدید و گذر از تغییرات سریع اقتصادی سیاسی جهان امروزه به‌نوعی می‌تواند کارگشا باشد. انقلابات تکنولوژی، گسترش صنایع الکترونیک و دانش انفورماتیک و فراگیر شدن وسایل ارتباط جمعی در حقیقت یک فرایند پایدار در شرایط و مقتضیات امروزی جهان است. بی‌شک در این روند فاصله جهان توسعه یافته و کشورهای توسعه نیافته در حد قابل توجهی افزایش یافته و عملاً جهان را در دو قطب مولد و غیر مولد و به تعبیر ساده تر ثروتمند و فقیر قرار داده است.

هدف از تألیف سب تاریخی چگونگی شکل‌گیری تاریخ هست، تاریخ‌نویسی هم فن است و هم سر، در قرن اخیر هنر تاریخ‌نویسی بر فن آن غلبه کرده است. چون هنر باعث ایجاد گفتگوها، داوران، گذشته و حال است، اکثر قریب به اتفاق مردم جهان برای رسیدن به توسعه مجبورند با منطق حساب شده برای آینده برنامه‌ریزی کنند لذا با همکاری مورخین و پژوهشگران رشته‌های شکست و ترقی جوامع خود رانیز بررسی می‌کنند. این خودباوری باعث رسیدن به معانی نهفته در گذر زمان است، باز سازی گذشته کوشش مورخان برای رسیدن به یک حقیقت تاریخی است، تحقیق میدانی با ابزارهای خاص اطلاعات و آگاهی‌های مورخ را نسبت به روند تحولات مختلف ترمیمی می‌سازد. می‌توان گفت تدوین یک اثر ارزشمند به میزان آگاهی و توانایی نویسنده در کانال‌های مختلف بستگی دارد، این خیال‌پردازی که هرکسی بدون اطلاعات و آگاهی‌هایی از علوم و دانش تاریخ به سبک علمی پردازد خیالی باطل است، زیرا برای رسیدن به یک نتیجه‌ی حقیقی باید نکات باریک و دقیق در مراحل لازم است. در تحقیق دو اصل باید رعایت گردد اول انتخاب موضوع و دیگری طرح مقدماتی تحقیق. تدوین این روند در شکل‌گیری بخش‌ها و فصول مختلف هست و می‌توان آن‌ها به یک نقشه‌ی ساختمانی تشبیه نمود، چنانچه بدون نقشه فبی، ساختن ساختمانی اقدام ناماییم، در آخر با مشکلات جدی برخورد خواهیم نمود. در تحقیقات ارزشمند رعایت عناصر زیر ضروری است موضوع، ویژگی موضوع، (نقلی، روایی، مستندسازی) مهندسی تحقیق، منبع‌شناسی (منابع نوشتاری، منابع غیر نوشتاری).

تاریخ پر از رمز و راز لرستان همواره محور چرخش مردان و زنان بزرگی بوده است و تمامی پژوهشگران و محققان خارجی و داخلی را به تحسین واداشته است، که دست‌خوش عناصری همانند (قدرت، سرعت، استتار، گذشت و فداکاری) بوده‌اند و در بعضی مواقع

موفق و یا به قیمت مرگ خاتمه یافته است، همین تهور و بی‌باکی باعث ریسک بزرگی در زندگی آن‌ها هست. این‌گونه مسائل به صورت عضوی لاینفک در زندگی قومی عشایر درآمده است و سالیان متمادی وقت می‌خواهد تا رفته‌رفته با رسوخ فرهنگ خودباوری به حیطه‌ی فرا نسیان سپرده شود. مثال زیر مکمل خوبی بر گفتمان فوق هست: در نظریات جامعه‌شناسی نظریه‌ای وجود دارد به این مضمون که پیشرفت تاریخ بر اساس جغرافیا، کوتاه شده این نظریه به این شکل است که مردمانی که در یک نقطه خاص از زمین در دوره‌هایی از تاریخ زندگی می‌کنند آداب و رسوم و اخلاق تقریباً یکسانی دارند و این آداب و رسوم بخشی از فرهنگ آن منطقه است.

عشایر غر با توجه به روند زندگی در دوره عشایری تابع نظم خاصی نیستند اما در عوض مسئولیت‌پذیر و شهرت‌پذیر می‌باشند.

کتاب حاضر چکمه مطالع از آداب و رسوم، ابعاد شخصیتی، علت مهاجرت زبان و گویش، فرهنگ و خودباوری، رچرگی زندگی ایلی، تکامل و استحاله تمدن در خصوص طایفه بزرگ و غیور پیامنی که از بدو اساتذ در میان ایل باجولوند به صورت برادری خونی و با تعصب زندگانی نموده‌اند، هست.

لذا جهت شناخت هرچه بیشتر این طایفه، تصمیم به راه‌یابی آن گرفته شده که پس از چند سال تلاش و کنکاش توانسته اثر این مردمان با اصالت را از چردنول و زر دلان استان ایلام تا بحرین (دو رود) لرستان با راهنمایی عده‌ای از این عزیزان شناسایی نمودم، چنانچه با گوش دل به سفرها و بازدیدهای موزون از مناطق مختلف سکونت‌گاه طایفه پیامنی در استان و خارج از استان و ملاقات با اقشار مختلف مردمی از بجه‌های هفت‌ساله تا پیران کهن‌سال دلت رسید به نظر در نوشتار آسان ولی با تدبیر و تعمق در این تلاش و جزئیات آن پی به سختی و بهر گسترده‌اش خواهید برد، صرف وقت، هزینه زیاد، جهت تکمیل یک رساله‌ی قابل قبول واکتف از انسان شخیص و منصف را بدین کار بر می‌انگیزد.

در این رهگذر با استفاده از داستان‌های سینه‌به‌سینه تا به امروز و برداشت از کتب ایلی و مسافرت‌های بی‌شماری به ضلع جنوبی استانهای کرمانشاه خوزستان تا حدودی با شجره و یا شرح حال این طایفه در محدوده‌ی جغرافیایی لرستان (خرم‌آباد، محمیل، ازنا، سراب سیری، چه‌زال، گیرچ‌گرده، بنار بوده، پل بابا حسین، زاغه، رودبگرضا (روبه رضا) کله جو، ایوشان، قبر مضان، علی‌آباد، رازان، آبکت، مله سرخه، میر احمدی، نله، میان، کاغه،

حسین آباد پیامنی، انگشته، حسین آباد، سیاهکله، دازی، او (دار یاب)، زور آباد سیاهول، کوشک، دوخواهران، خسرو آباد، ده آینه (ده یوسف) قلعه کامرضا، سی زون وعده ای از این برادران در روستای سنگ تراشان از توابع بخش پاپی و استان خوزستان (از جمله: شهرستان اندیمشک، قلعه لور، دزفول، قلعه سید، شمس آباد، شهرک پیروزی، شهرک آزادی و شوش و بهبهان و به صورت پراکنده در سراسر ایران) مشغول گذران زندگی هستند بررسی نماید تا رفته رفته غبار روی ایلات و عشایر زدوده شده و معرف حضور همگان در کوران زندگی باشند و این مجموعه با نام ((از زر دلان تا بحرین یا دو رود)) که حاوی اعتقادات مذهبی، جغرافیای محل سکونت، آداب و رسوم، منابع اقتصادی، زبان و گویش، فرهنگ ها، باورها و دیگر عواملی که درخور و شأن و شخصیت این طایفه است همراه با تصاویری از سناسه دودمانی ارائه گردیده است. هر اثر ماندگار پژوهشی مفید، برای رسیدن به سرحد کمال خود مسیر پریچ و خم و طولانی را طی می کند، که عاری از خطا نیست.

به اجبار دامن سخن را به خاطر گریز از اطاله کلام برمی چینیم و به ذکر این نکات زیر اشاره می شود، در خلق و نگارش این اثر از کلیه ی کسانی که در تدوین، چاپ، جمع آوری عکس، شجره و نقل داستان خصوصاً ز برادران ایرج پیامنی، احمد پیامنی، رحم خدا پیامنی، حمید رحمتی پیامنی، جوز علی پیامنی، عباس تیموری، محمدرضا پیامنی، هوشنگ پیامنی، سمیع دالوند و یزدان قائد رحمتی که در شناخت این طایفه بزرگ و واثقی این رساله ی اجدادی به بهترین وجه ممکن مساعدت کرده اند، نهایت تشکر و قدردانی را بجا می آوریم.